



## Ohje jakeluverkon toiminnan laatuvaatimusten täytäntöönpanoajan pidentymisen hakemisesta

### 1 Siirtymäsäännöksen muutos – kaksi määräaikaa

Sähkömarkkinalain 588/2013 mukaan Energiavirasto voi jakeluverkonhaltijan hakemuksesta jatkaa 51 §:n mukaisten toiminnan laatuvaatimusten täytäntöönpanoaikaa.

**Hakemus täytäntöönpanoajan pidentämisestä on 119 §:n 2 momentin siirtymäsäännöksen perusteella tehtävä viimeistään 31.12.2017.**

**Hakemus täytäntöönpanoajan pidentämisestä on 119 §:n 3 momentin siirtymäsäännöksen perusteella tehtävä viimeistään 31.12.2018. (lainmuutos 590/2017)**

### 2 Täytäntöönpanoaika ja lisäajan hakeminen

Sähkömarkkinalain 119 §:n 1 momentin mukaan jakeluverkonhaltijan on täytettävä 51 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetyt vaatimukset vastuualueellaan viimeistään 31.12.2028. Vaatimusten on täyttyvä viimeistään 31.12.2019 vähintään 50 prosentilla jakeluverkon kaikista käyttäjistä vapaa-ajan asunnot pois lukien ja viimeistään 31.12.2023 vähintään 75 prosentilla jakeluverkon kaikista käyttäjistä vapaa-ajan asunnot pois lukien.

#### 2.1 Täytäntöönpanoajan jatkaminen

Sähkömarkkinalain 119 §:n 2 momentin mukaan Energiavirasto voi jakeluverkonhaltijan hakemuksesta jatkaa vähintään 75 prosenttia jakeluverkon käyttäjistä koskevaa täytäntöönpanoaikaa painavista syistä enintään 31.12.2025 ja erittäin painavista syistä enintään 31.12. 2028 sekä kaikkia jakeluverkon käyttäjiä koskevaa täytäntöönpanoaikaa painavista syistä enintään 31.12.2032 ja erittäin painavista syistä enintään 31.12.2036 saakka.

Lain 119 §:n 2 momentin mukaan täytäntöönpanoajan jatkamisen edellytyksenä on, että jakeluverkonhaltija on osoittanut, että 51 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädettyjen vaatimusten täyttäminen edellyttää jakeluverkonhaltijalta lain voimaantuloajan tilanteen mukaan määritettynä jakeluverkonhaltijoiden keskiarvoa merkittävästi suuremman osuuden keski- ja pienjännitejohdoista muuttamista ilmajohdoista maakaapeleiksi ja että jakeluverkonhaltija joutuu vaatimusten täyttämiseksi uusimaan ennenaikaisesti merkittävän määrän jakeluverkkoa. Hakemus täytäntöönpanoajan jatkamisesta on näillä perusteilla tehtävä viimeistään 31.12.2017.

Sähkömarkkinalain 119 §:n 3 momentin mukaan Energiavirasto voi jakeluverkonhaltijan hakemuksesta myöntää täytäntöönpanoajan pidentymisen myös jakeluverkonhaltijalle, joka on osoittanut, että 51 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädettyjen vaatimusten täyttäminen edellyttää siltä 1.9.2013 vallinneen tilanteen mukaan määritettynä ja jaellun sähkön määrään suhteutettuna merkittävästi enemmän investointeja verrattuna jakeluverkonhaltijoiden mainittujen vaatimusten täyttämiseksi keskimäärin tekemiin investointeihin tai että se joutuu mainittujen



vaatimusten täyttämiseksi uusimaan ennenaikaisesti merkittävän määrän jakeluverkkoa. Pidennyksen myöntämisen edellytyksenä on tällöin lisäksi, että jakeluverkonhaltijalla on keskimäärin yli 200 metriä jakeluverkkoa yhtä jakeluverkon käyttöpaiikkaa kohti. Hakemus täytäntöönpanoajan jatkamisesta on näillä perusteilla tehtävä viimeistään 31.12.2018.

### 3 Siirtymäsäännöksen soveltaminen

Energiavirasto voi myöntää täytäntöönpanoajan pidennystä vain jakeluverkonhaltijan hakemuksesta.

#### 3.1 Painava ja erittäin painava syy

Hakijalle, joka täyttää 119 §:n 2 ja 3 momentin siirtymäsäännöksen edellytykset, myönnetään suoraan täytäntöönpanoajan pidennys säännöksessä tarkoitetusta *painavasta syystä* säädetyissä aikarajoissa. Energiavirasto katsoo, että säännöksessä tarkoitetusta *erittäin painavasta syystä* edellistä pidempi täytäntöönpanoaika voidaan myöntää erityisesti tilanteessa, jossa 51 §:n laatuvaatimusten täyttäminen aiheuttaa verkonhaltijalle toimintaansa nähden ja muihin verkonhaltijoihin suhteutettuna poikkeuksellisen suuret investointikustannukset.

#### 3.2 Siirtymäajan pidennyksen edellytykset

Energiavirasto arvioi päätöksessään lain 119 §:n 2 momenttia sovellettaessa verkonhaltijan uusimmassa kehittämissuunnitelmassa ilmoittamaa kaapelointiasteen kasvua muiden verkonhaltijoiden kaapelointiasteiden kasvuun ja arvioi ennenaikaisesti uusittavan jakeluverkon määrää suhteessa verkonhaltijan tavanomaisesti uusittavaan jakeluverkon määrään. Kummankin edellytyksen tulee täytyä, jotta täytäntöönpanoajan pidennys voitaisiin myöntää lain 119 §:n 2 momentin perusteella.

Lain 119 §:n 3 momentin mukaisen täytäntöönpanoajan pidennyksen myöntämisen edellytyksenä on joka tapauksessa, että jakeluverkonhaltijalla on keskimäärin yli 200 metriä jakeluverkkoa yhtä käyttöpaiikkaa kohti.<sup>1</sup> Energiavirasto soveltaa näin ollen 119 §:n 3 momentin siirtymäsäännöstä ainoastaan niihin hakemuksen jättäneisiin verkonhaltijoihin, joilla vaatimus jakeluverkon pituudesta käyttöpaiikkaa kohden täyttyy. Energiavirasto arvioi päätöksessään 119 §:n 3 momenttia sovellettaessa lisäksi verkonhaltijan uusimmassa kehittämissuunnitelmassa ilmoittamia, vuonna 2013 jaellun sähkön määrään suhteutettuja investointeja muiden verkonhaltijoiden vastaaviin tietoihin ja arvioi ennenaikaisesti uusittavan jakeluverkon määrää verkonhaltijan tavanomaisiin investointeihin. Näistä vain toisen edellytyksen tulee täytyä, jotta pidennys voidaan myöntää lain 119 §:n 3 momentin perusteella.

---

<sup>1</sup> Sähkömarkkinalain sanamuodon ja lain esitöiden (TaVM 11/2017 vp ja HE 50/2017vp, 119 §:n yksityiskohtaiset perustelut) perusteella lain 119 §:n 3 momentin vaatimus keskimääräisestä 200 metrin jakeluverkon pituudesta yhtä sähkökäyttöpaiikkaa kohti koskee lisäedellytyksenä kumpaakin 3 momentissa säädettyä täytäntöönpanoajan pidennyksen perustetta.



### 3.3 Ohjeita hakemuksessa vaadituista tiedoista

Täytäntöönpanoajan pidennyshakemuksen ratkaisemiseksi jakeluverkonhaltijan on osoitettava hakemuksessaan sähkömarkkinalain 119 §:n 2 tai 3 momentin vaatimusten täyttyminen.

Edellä esitetysti Energiavirasto arvioi täytäntöönpanoajan pidennyshakemuksia lähtökohtaisesti vuonna 2016 kehittämissuunnitelmissa ilmoitettujen investointi- ja kaapelointitietojen perusteella. Lain 119 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuna lain voimaantulon aikaisena (1.9.2013) tilanteena ja maakaapelointiasteen lähtötilanteena käytetään lähtökohtaisesti verkonhaltijan kehittämissuunnitelmassa ilmoittamaa 1.1.2014 tilannetta sekä verkonhaltijan vuoden 2013 teknisiä tunnuslukuja.

Verkonhaltija voi kuitenkin täytäntöönpanoajan pidennyshakemuksessaan esittää päivitettyjä investointi- ja kaapelointitietoja, mikäli verkonhaltijan kehittämissuunnitelma on oleellisesti muuttunut. Verkonhaltija voi myös esittää selvityksen varsinaisen lain voimaantulon aikaisen tilanteen 1.9.2013 maakaapelointitiedoista, jolloin hakemus käsitellään näiden tietojen perusteella.

Energiavirasto julkaisee tämän ohjeen liitteenä tiedot:

- Verkonhaltijoista, joilla sähköverkkoa on yli 200 metriä käyttöpaikkaa kohden,
- Keskimääräisestä maakaapelointiasteen kasvusta PJ- ja KJ-verkoissa,
- Keskimääräisestä investointimäärästä asiakkaille jaeltuun energiaan suhteutettuna.

#### 3.3.1 Hakemuksessa toimitettavat tiedot 119 §:n 2 momentin kannalta

Jakeluverkonhaltijan on 119 §:n 2 momentin mukaan *osoitettava*, että säädettyjen vaatimusten täyttäminen edellyttää 2 momentin tarkoittamia, keskiarvoa merkittävästi suurempia maakaapelointimääriä ja merkittävää ennenaikaista verkon uusimista.

Ennenaikaisesti uusittavan jakeluverkon määrää arvioidaan siirtymäkaudelta 2014-2028 kertyvillä alaskirjauksilla, joita arvioidaan suhteessa lain voimaantulon aikaisiin vuoden 2013 tasapoistoihin. Alaskirjaukset ilmoitetaan toteuman mukaan ja toteutumattomilta osin arvostetaan 4. ja 5. valvontajakson valvontamenetelmien mukaisten yksikköhintojen mukaan. Alaskirjauksiin voidaan huomioida vain ne verkkokomponentit, joiden pitoaikaa ei ole alaskirjaushetkellä ylitetty.

Verkonhaltijan on myös osoitettava hakemuksessaan, että verkon ennenaikainen uusiminen toteutetaan nimenomaan toimitusvarmuusvaatimusten täyttämiseksi.

Keskeisiä tietoja ratkaistaessa hakemusta 119 §:n 2 momentin perusteella ovat:

- verkonhaltijan KJ- ja PJ-verkkojen maakaapelointimäärät 1.1.2014,
- ilmajohdosta maakaapeliksi muutettavan verkon osuus, *ja*
- toimitusvarmuusvaatimusten täyttämiseksi vaadittavien alaskirjausten kertymä vuosilta 2014-2028. Alaskirjaukset on ryhmiteltävä kehittämissuunnitelmien



komponenttiryhmiin mukaisesti ja kehittämissuunnitelmien mukaisille jaksoille 2014-2019, 2020-2023, 2024-2028.

Jakeluverkonhaltijan on osoitettava hakemuksessaan, että ilmajohdosta maakaapeliksi muutettava osuus on keskiarvoa merkittävästi suurempi muihin verkonhaltijoihin nähden ja että ennenaikaisesti uusittava jakeluverkon määrä on merkittävä.

### 3.3.2 Hakemuksessa toimitettavat tiedot 119 §:n 3 momentin kannalta

Jakeluverkonhaltijan on 119 §:n 3 momentin mukaan *osoitettava*, että säädettyjen vaatimusten täyttäminen edellyttää 3 momentin tarkoittamia, jaellun sähkön määrän suhteutettuja keskimääräistä merkittävästi suurempia investointeja tai että se joutuu uusimaan 3 momentissa tarkoitettua ennenaikaisesti merkittävän määrän jakeluverkkoa.

Ennenaikaisesti uusittavan jakeluverkon määrää arvioidaan siirtymäkaudelta 2014-2028 kertyvillä alaskirjauksilla, joita arvioidaan suhteessa lain voimaantulon aikaisiin vuoden 2013 tasapoistoihin. Alaskirjaukset ilmoitetaan toteuman mukaan ja toteutumattomilta osin arvostetaan 4. ja 5. valvontajakson valvontamenetelmien mukaisten yksikköhintojen mukaan. Alaskirjauksiin voidaan huomioida vain ne verkkokomponentit, joiden pitoaikaa ei ole alaskirjaushetkellä ylitetty.

Verkonhaltijan on myös osoitettava hakemuksessaan, että verkon ennenaikainen uusiminen toteutetaan nimenomaan toimitusvarmuusvaatimusten täyttämiseksi.

Keskeisiä tietoja ratkaistaessa hakemusta 119 §:n 3 momentin perusteella ovat:

- verkonhaltijan siirtymävuosille 2014-2028 esittämä investointimäärä jaeltuun sähkön määrään suhteutettuna, tai
- toimitusvarmuusvaatimusten täyttämiseksi vaadittavien alaskirjausten kertymä vuosilta 2014-2028. Alaskirjaukset on ryhmiteltävä kehittämissuunnitelmien komponenttiryhmittien mukaisesti ja kehittämissuunnitelmien mukaisille jaksoille: 2014-2019, 2020-2023, 2024-2028.

Jakeluverkonhaltijan on osoitettava hakemuksessaan, että momentissa tarkoitettu jaeltuun sähkön määrään suhteutettu investointimäärä on keskiarvoa merkittävästi suurempi muihin verkonhaltijoihin nähden tai että ennenaikaisesti uusittava jakeluverkon määrä on merkittävä.

Selvyyden vuoksi todetaan, että kummassakin tapauksessa jakeluverkonhaltijan tulee pidennyksen saadakseen täytettävä 3 momentin vaatimus, että jakeluverkonhaltijalla on keskimäärin yli 200 metriä jakeluverkkoa yhtä käyttöpaikkaa kohti. Energiavirasto arvioi jakeluverkon pituuden ja käyttöpaikkojen suhdetta vuoden 2013 teknisten tunnuslukujen tai hakemuksen käsittelyhetken tiedon perusteella riippuen siitä kumpi on hakijalle edullisempi.

### 3.4 Pidennysaikahakemuksen jättäminen

Hakemukset on toimitettava Energiaviraston kirjaamoon sähkömarkkinalain 119 §:n 2 ja 3 momentin määräaikojen mukaisesti riippuen siitä, kumman momentin



perusteella verkonhaltija täytäntöönpanoajan pidennystä hakee. Virasto käsittelee hakemukset saapumisjärjestyksessä.

### 3.5 Aiemmin toimitetut hakemukset

Energiavirasto voi harkintansa mukaan myöntää täytäntöönpanon pidennystä ennen lainmuutosta 25.8.2017 toimitettujen hakemusten perusteella joko 119 §:n 2 tai 3 momentin siirtymäsäännöksen perusteella sen perusteella kumpi on hakijalle edullisempi. Niiden verkonhaltijoiden osalta, joilla vaatimus verkkopituudesta asiakasta kohden ei täyty, asia käsitellään käytännössä siirtymäaikasäännöksen toisen momentin perusteella. Verkonhaltija voi halutessaan täydentää aiemmin toimitetun pidennysaikahakemuksen tietoja esimerkiksi investointien osalta.

Liitteet	Vertailutietoja verkonhaltijoiden kehittämissuunnitelmista
Jakelu	Jakeluverkonhaltijat (77 kpl)
Tiedoksi	Energiateollisuus Työ- ja Elinkeinoministeriö



### 1. Kaapelointiasteen nousu

Kaapelointiasteen muutos 2016 toimitettujen kehittämissuunnitelmien investointien mukaan verrattuna vuonna 1.1.2014 ilmoitettuun tilanteeseen:

- KJ-verkkojen keskimääräinen maakaapelointiasteen nousu 22 %-yks.
- PJ-verkkojen keskimääräinen maakaapelointiasteen nousu 21 %-yks.

### 2. Investoinnit jaeltuun energiaan suhteutettuna

Verkonhaltijoiden koko siirtymäkaudelle ilmoittamat investoinnit vuoden 2016 kehittämissuunnitelmissa suhteessa jaeltuun energiaan vuonna 2013: keskimäärin 151 000 € /GWh

### 3. Verkkopitus verkkopalveluasiakasta kohden

Yhtiö	Verkkopitus verkkopalveluasiakasta kohden
Enontekiön Sähkö Oy	395 m/as
Lankosken Sähkö Oy	315 m/as
Koillis-Lapin Sähkö Oy	287 m/as
Tenergia Oy	285 m/as
Kuoreveden Sähkö Oy	285 m/as
Tunturiverkko Oy	277 m/as
Esse Elektro-Kraft Ab	271 m/as
Muonion Sähköosuuskunta	271 m/as
Järvi-Suomen Energia Oy	270 m/as
Parikkalan Valo Oy	259 m/as
Lehtimäen Sähkö Oy	256 m/as
PKS Sähkönsiirto Oy	247 m/as
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy	244 m/as
Tornionlaakson Sähkö Oy	242 m/as
Savon Voima Verkko Oy	229 m/as
Rantakairan Sähkö Oy	226 m/as
Loiste Sähköverkko Oy	226 m/as
Vatajankosken Sähkö Oy	216 m/as
Rovakaira Oy	215 m/as
Kronoby Elverk	213 m/as